

ข้อบังคับกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการหักรายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับ

พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการ หักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่ง พ.ศ. ๒๔๙๘ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักรายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อให้การหักรายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับมีความคล่องตัวเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังตามระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๙๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินคงคลัง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักรายรับจ่ายขาด และการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ. ๒๕๕๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการหักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่ง พ.ศ. ๒๔๙๘

(๒) ข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการหักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐

(๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักรายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ. ๒๕๔๕

(๔) ระเบียบกรมบัญชีกลางว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการหักรายรับจ่ายขาด และการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ. ๒๕๔๕

บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และให้หมายความรวมถึงส่วนราชการประจำจังหวัดด้วย

“คลัง” หมายความว่า บัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑

“การหักรายรับจ่ายขาด” หมายความว่า การหักรายจ่ายจากเงินรายรับที่ต้องนำส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑

“การถอนคืนเงินรายรับ” หมายความว่า การถอนคืนเงินรายรับที่นำส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ไปแล้ว เพื่อนำมาเบิกจ่ายคืน

“ระบบ GFMIS” หมายความว่า ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System) ซึ่งปฏิบัติโดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์โดยตรงหรือผ่านโปรแกรม Excel Loader หรือโปรแกรมอื่นทำนองเดียวกัน ก่อนนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเชื่อมโยงข้อมูลเข้าระบบโดยตรงผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงการคลังรักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยยุติความปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ ในกรณีที่ส่วนราชการไม่สามารถปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งในข้อบังคับนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

หมวด ๑

การหักรายรับจ่ายขาด

ข้อ ๗ รายจ่ายที่สามารถหักจ่ายจากเงินรายรับที่ต้องนำส่งคลัง ได้แก่

(๑) รายจ่ายที่หักนั้นเป็นรายจ่ายที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้

(๒) รายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายตามระเบียบที่ได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง เพื่อจ่ายเป็นค่าสินบน รางวัล หรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

(๓) รายจ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

ข้อ ๘ การหักรายรับจ่ายขาดของส่วนราชการ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเว้นแต่

(๑) การหักเงินรายรับเพื่อจ่ายคืนเงินที่ส่วนราชการนำส่งเกินกว่ารายรับส่งผิดประเภท รายได้หรือส่งซ้ำ

(๒) การหักเงินรายรับเพื่อจ่ายตามระเบียบที่ได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลัง เพื่อจ่ายเป็นค่าสินบน รางวัล หรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

การหักรายรับจ่ายขาดตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเงินรายรับที่ได้รับไว้ในจังหวัดเดียวกัน

ข้อ ๙ รายจ่ายที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องทำความตกลงกับกระทรวงการคลังตามข้อ ๘ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจอนุมัติการหักรายรับจ่ายขาด เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่เกี่ยวข้องในการรับเงินและการนำเงินส่งคลังแล้ว

ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการมีอำนาจหักรายรับจ่ายขาดจากเงินรายรับที่ยังมิได้นำส่งคลังนั้นก่อนได้ หากเงินรายรับที่ต้องหักจ่ายได้นำส่งคลังแล้ว ให้หักจ่ายจากเงินรายรับที่ได้รับในประเภทเดียวกันกับเงินรายรับที่นำส่งคลัง

ข้อ ๑๑ ให้ส่วนราชการนำเงินรายรับที่เหลือจากการหักรายรับจ่ายขาดส่งคลัง โดยวิธีฝากเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารตามที่กรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๒ เมื่อส่วนราชการได้นำเงินส่งคลังโดยวิธีฝากธนาคารตามข้อ ๑๑ แล้วให้นำสำเนาใบนำฝากเงินที่มีเลขอ้างอิงของธนาคารมาดำเนินการบันทึกรายการตามระบบ GFMIS โดยระบุจำนวนรายได้สุทธิที่ได้รับ และจำนวนรายจ่ายที่หักจากการหักรายรับจ่ายขาด และจัดเก็บสำเนาใบนำฝากเงินดังกล่าวไว้ที่ส่วนราชการเพื่อเป็นหลักฐานการนำเงินส่งคลัง

หมวด ๒

การถอนคืนเงินรายรับ

ข้อ ๑๓ การถอนคืนเงินรายรับของส่วนราชการ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง เว้นแต่

(๑) การถอนคืนเงินค่าขายเอกสารที่ได้รับจากการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีการยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างในภายหลังเพื่อจ่ายผู้ซื้อเอกสาร

(๒) การถอนคืนเงินที่ได้รับชดใช้เป็นค่าเสียหายจากการทำละเมิดซึ่งผู้กระทำไม่ต้องรับผิดชอบ

ข้อ ๑๔ การถอนคืนเงินรายรับที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องทำความตกลงกับกระทรวงการคลังตามข้อ ๑๓ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจอนุมัติ เมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในการรับเงินและการนำเงินส่งคลังแล้ว

ข้อ ๑๕ การถอนคืนเงินรายรับตามข้อ ๑๓ ให้ส่วนราชการส่งคำขอเบิกเงินที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้วให้แก่กรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อขอเบิกเงินจากคลัง เมื่อกรมบัญชีกลางจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของส่วนราชการ และส่วนราชการได้จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการหรือผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว ให้ส่วนราชการบันทึกรายการจ่ายเงินดังกล่าวตามระบบ GFMIS

ข้อ ๑๖ การถอนคืนเงินรายรับภายในปีงบประมาณที่ได้นำเงินส่งคลัง ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเบิกจากเงินรายรับประเภทเดียวกับเงินรายรับที่นำส่งคลัง

การถอนคืนเงินรายรับเมื่อพ้นปีงบประมาณที่ได้นำเงินส่งคลังไว้ ให้ส่วนราชการดำเนินการโดยเบิกจากเงินงบประมาณรายจ่ายของปีที่ย้อนมาเบิกงบรายจ่ายอื่น หรืองบรายจ่ายที่กำหนด เพื่อการถอนคืนเงินรายรับ

หมวด ๓

การรายงาน

ข้อ ๑๗ เมื่อส่วนราชการได้ดำเนินการหักรายรับจ่ายขาดแล้ว ให้แจ้งกรมบัญชีกลาง และส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบโดยเร็ว โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ประเภท และจำนวนเงินรายรับที่ต้องหักจ่ายเลขอ้างอิงในสำเนาใบนำฝากเงินของธนาคาร และวัน เดือน ปี ที่นำเงินส่งคลัง

(๒) ประเภท และจำนวนเงินรายรับในการหักรายรับจ่ายขาด และ วัน เดือน ปี ที่หัก

(๓) เหตุผลในการหักรายรับจ่ายขาด

ข้อ ๑๘ เมื่อส่วนราชการได้ดำเนินการถอนคืนเงินรายรับแล้ว ให้แจ้งกรมบัญชีกลาง และส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยเร็ว โดยอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ประเภท และจำนวนเงินรายรับที่ถอนคืน วัน เดือน ปี ที่ได้รับเงิน เลขอ้างอิงในสำเนาใบนำฝากเงินของธนาคาร และวัน เดือน ปี ที่นำส่งคลัง

(๒) ประเภท และจำนวนเงินรายรับที่ถอนคืน และรหัสรายได้

(๓) เงินรายรับที่ถอนคืนนั้นเบิกจากเงินรายได้แผ่นดินหรือเบิกจากเงินงบประมาณ
รายจ่ายประจำปีใด

(๔) เหตุผลในการถอนคืนเงินรายรับ

ข้อ ๑๙ การใดที่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการหักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่ง พ.ศ. ๒๔๙๘ และข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการหักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่ง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ให้ถือปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวต่อไป จนกว่าการดำเนินการนั้นจะเสร็จสิ้น

ประกาศ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

ฉลองภพ สุสังกร์กาญจน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

แนวทางในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบการอนุมัติการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน

แบบหนังสือกระทรวงการคลัง **ด่วนมาก** ที่ กค ๐๔๒๐.๑/ว ๗๘ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

การพิจารณาอนุมัติการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน กรณีส่งเกิน ส่งผิดประเภท ส่งซ้ำ ที่มีวงเงินต่อครั้งต่อรายไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้หน่วยงานปฏิบัติดังนี้

๑. ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือหนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตรวจสอบรายละเอียด ข้อเท็จจริง ต้องมีการนำส่งเงินเกิน หรือส่งผิดประเภท หรือส่งซ้ำจริง โดยพิจารณาประกอบกับกฎหมาย ระเบียบ หรือหนังสือสั่งการ ที่กำหนดให้ไม่ต้องนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน นอกจากนั้นจะต้องตรวจสอบว่ารายการที่ขอถอนคืนเป็นรายการที่เคยได้รับการอนุมัติให้ถอนคืนไปแล้วหรือไม่

๒. ด้านการนำส่งเงินในระบบ GFMIS

ตรวจสอบเงินที่ขออนุมัติถอนคืนว่ามีการนำเงินส่งคลังไว้ถูกต้องหรือไม่ โดยตรวจสอบจากเอกสารการนำส่งเงินเกี่ยวกับ ประเภทรายได้ ปีงบประมาณที่นำส่ง จำนวนเงินที่นำส่งในระบบ GFMIS หากไม่พบข้อมูลการนำส่ง หรือมีการนำส่งเงินไม่ถูกต้อง ก็ไม่สามารถอนุมัติให้ถอนคืนเงินรายได้แผ่นดินได้

๓. หัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ เป็นผู้อนุมัติการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน

ดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องของเอกสารที่เกี่ยวข้องในการรับเงิน การนำเงินส่งคลัง และมีเหตุที่จะขอถอนคืนเงินรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่เกี่ยวข้องและข้อเท็จจริงตามข้อ ๑ และ ๒ เพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณลงนามอนุมัติให้ถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน โดยการอนุมัติต้องเป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักรายรับจ่ายขาดและการถอนคืนเงินรายรับ พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

๓.๑ กรณีที่เป็นการถอนคืนเงินรายรับ ภายในปีงบประมาณที่นำเงินส่งคลังไว้ อนุมัติให้ถอนคืนโดยให้เบิกจ่ายจากเงินรายได้แผ่นดิน

๓.๒ กรณีที่เป็นการถอนคืนเงินรายรับ เมื่อพ้นปีงบประมาณที่นำส่งคลังไว้ อนุมัติให้ถอนคืนโดยให้เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณรายจ่ายของปีที่อนุมัติให้ถอนคืน จากงบรายจ่ายอื่น ของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ

๔. การตรวจสอบและการรายงานผล

เมื่อส่วนราชการได้อนุมัติให้มีการถอนคืนเงินรายได้แผ่นดินแล้ว ให้ส่งรายการที่ได้้อนุมัติการถอนคืนให้หน่วยงาน ดังนี้

๔.๑ หน่วยตรวจสอบภายในของส่วนราชการ ทำการตรวจสอบรายการที่้อนุมัติให้ถอนคืนและรายงานผลการตรวจสอบ ให้หัวหน้าส่วนราชการทราบอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

๔.๒ รายการผลการอนุมัติถอนคืนเงินรายได้แผ่นดิน ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบภายใน ๓๐ วัน นับจากวันสิ้นปีงบประมาณ